

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 6

Квітень 2024р

Перерахування роботодавцем у розмірах не менше ніж 0,3% фонду заробітної плати, передбачених колективним договором та угодами, під час військового стану на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України з питання відрахування коштів закладами і установами освіти первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу повідомляє наступне.

Згідно зі статтею 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» роботодавці **зобов'язані** відраховувати кошти первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в розмірах, передбачених колективним договором та угодами, але не менше ніж 0,3 відсотка фонду оплати праці з віднесенням цих сум на валові витрати, а у бюджетній сфері - за рахунок виділення додаткових бюджетних асигнувань.

Відповідно до пункту 8.3.11 Галузевої угоди між Міністерством освіти і науки України та Профспілками працівників освіти і науки України на 2021-2025 роки Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів освіти відраховувати профспілковим організаціям відповідно до статті 250 КЗпП України та статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» кошти первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу в розмірах, передбачених колективними договорами та угодами, але не менше ніж 0,3 відсотка фонду оплати праці.

Але частина 2 статті 14 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» встановлює, що на період дії воєнного стану призупиняється дія статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та відповідні норми колективних договорів. Зазначена норма закону на період дії воєнного стану звільняє роботодавців права від обов'язку відраховувати кошти первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в розмірах, передбачених колективним договором та угодами, але не менше ніж 0,3 відсотка фонду заробітної плати.

У коментарі Міністерства економіки України до Закону України від 15.03.2022 р. №2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» роз'яснюється, що на період воєнного стану роботодавці не зобов'язані відраховувати первинним профспілковим організаціям визначені статтею 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» кошти. Водночас Міністерство економіки України наголошує, що **законодавство не забороняє проводити такі відрахування** в добровільному порядку за наявності в роботодавців фінансової можливості.

Передбачене у частині 2 статті 14 Закону призупинення відповідних норм колективних договорів щодо згаданих відрахувань не може здійснюватися в односторонньому порядку. Зміни та доповнення до колективного договору або угоди протягом строку їх дії, відповідно до статті 14 Закону України «Про колективні договори і угоди», можуть вноситися **тільки за взаємною згодою сторін в порядку, визначеному цим колективним договором або угодою.**

Звертаємо увагу, що чинною залишається стаття 42 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», якою встановлюється обов'язок роботодавця щодо створення умов діяльності профспілок, зокрема в частині перерахування на рахунок профспілки членських профспілкових внесків працівників.

Отже, перерахування роботодавцем у розмірах не менше ніж 0,3 % фонду заробітної плати, передбачених колективним договором та угодами, під час військового стану на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу, є його правом за фінансової можливості, а не заборобою і в жодному випадку не є порушенням чинного законодавства. Первинній профспілковій організації не заборонено звертатися до свого роботодавця з проханням перерахувати даний внесок, адже ці кошти є також підтримкою членів профспілки під час війни.

Нагадуємо, що для цього необхідно укласти договір на відрахування коштів роботодавцем профспілковій організації та витрати проводити відповідно до рекомендацій ФПУ (Додаток №1, №2).

ДОГОВІР
на відрахування коштів роботодавцем
профспілковій організації

м. Одеса

«__» _____ 20__р.

Сторона 1: Юридична особа за законодавством України

(повна назва)

надалі за текстом Роботодавець, в особі

(посада, ПІБ)

яка діє на підставі Статуту Профспілки працівників освіти і науки України.

Сторона 2: Юридична особа за законодавством України

(повна назва)

надалі за текстом Профспілкова організація, в особі

(посада, ПІБ)

яка діє на підставі Статуту,

надалі за текстом - разом Сторони, а окремо - Сторона уклали цей договір, надалі за текстом Договір про наступне.

Предмет договору

1.1. Відрахування коштів Профспілковій організації на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в розмірах, передбачених колективним договором, ____ % від фонду оплати праці відповідно до статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»

Права та обов'язки Сторін

2.1. Роботодавець зобов'язується:

2.1.1. Відраховувати з «__» _____ 20__ року кошти на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу один раз на місяць одночасно з отриманням в банку коштів на видачу заробітної плати на другу половину місяця.

Перерахування коштів авансом в рахунок наступних платежів не допускається.

2.1.2. Кошти перераховуються на рахунок
 №UA_____, код ОКПО _____, МФО _____.

2.1.3. Видатки здійснюються за кодом економічної класифікації видатків бюджету 1139 «Оплата інших послуг та інші видатки».

3.2. Профспілкова організація:

3.2.1. Звітує щорічно про цільове використання коштів, відрахованих Профспілковій організації на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу.

3.2.2. Установлює порядок використання коштів, відрахованих на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу згідно зі Статутом Профспілки.

Термін договору

4.1. Цей договір набуває чинності з дати підписання та діє протягом періоду дії колективного договору.

Заключні положення

5.1. Всі додатки, зміни та доповнення до цього Договору мають бути внесені в письмовій формі та підписані належним чином уповноваженими на те представниками Сторін, з обов'язковим посиланням на цей Договір.

5.2. Назви статей та розділів цього Договору використовуються лише для зручності та жодним чином не впливають на їх зміст і тлумачення.

5.3. Цей Договір укладений в двох оригінальних примірниках українською мовою, по одному для кожної Сторони.

Всі примірники мають однакову юридичну силу.

Реквізити та підписи сторін.

Сторона 1

Роботодавець

від імені Роботодавця

_____ Ім'я ПРИЗВИЩЕ

Сторона 2

Профспілкова організація

від імені Профспілкової організації

_____ Ім'я ПРИЗВИЩЕ

ПРЕЗИДІЯ РАДИ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

Додаток
до постанови
Президії ФПУ
19.07.2007 N П-13-10
Бібліотечка голови
профспілкового
комітету №11-12 2018р

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо порядку використання первинними профспілковими організаціями коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, а також деяких питань їх оподаткування

(Витяг)

2. Джерела формування та планування витрат на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу

2.1. Відповідно до вимог статті 44 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" ([1045-14](#)) роботодавці зобов'язані відраховувати кошти первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну й оздоровчу роботу в розмірах, передбачених колективними договорами та угодами, але не менш ніж 0,3 відсотка фонду оплати праці з віднесенням цих сум на валові витрати, а в бюджетній сфері - за рахунок виділення додаткових бюджетних асигнувань.

У профспілкових організаціях бюджетних установ відповідні видатки необхідно здійснювати за кодом економічної класифікації видатків бюджету 1139 "Оплата інших послуг та інші видатки" ([v0604201-01](#)) (лист Держказначейства України від 10.02.2005 N 07-06/237-1160) ([v1160506-05](#)).

У колективних договорах та угодах необхідно передбачати терміни перерахування коштів на поточні рахунки первинних профспілкових організацій одночасно з виплатою заробітної плати при остаточному розрахунку (за другу половину місяця) або інші терміни, визначені в ході колективних переговорів, а також визначати відповідальність за порушення цих термінів (нарахування пені).

2.2. При формуванні кошторису первинної профспілкової організації на рік стаття доходів "Відрахування роботодавця на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу" планується у відсотках, передбачених колективним договором та угодами, від планового фонду оплати праці, визначеного на підставі довідки роботодавця.

Фактичне перерахування роботодавцем здійснюється у передбачених колективним договором та угодами відсотках від фактично нарахованого фонду оплати праці, визначеного у відповідності з Інструкцією зі статистики

заробітної плати, затвердженою наказом Держкомстату України від 13.01.2004 N 5 ([z0114-04](#)).

2.3. Асигнування на культурно-масову роботу, фізкультурну діяльність, масовий спорт, оздоровлення працюючих осіб та членів їхніх сімей передбачаються у бюджеті профспілкової організації в межах затвердженого кошторису.

2.4. Розподіл коштів на культурно-масову роботу, фізкультурну та оздоровчу роботу за кожним її видом здійснюється первинною профспілковою організацією підприємства, організації, установи самостійно з урахуванням їх місцезнаходження, специфіки виробничих процесів, наявності власних об'єктів соціально-культурного призначення тощо.

2.5. На фінансування заходів з проведення культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи профспілкові організації можуть використовувати частину надходжень від членських внесків, кооперувати кошти, які надійшли з різних джерел, якщо це не суперечить чинному законодавству України.

3. Примірний перелік послуг у рамках реалізації первинною профспілковою організацією заходів з культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи.

Відповідно до затвердженого кошторису первинна профспілкова організація підприємства, організації, установи може здійснювати витрачання коштів на нижчезазначені види послуг за статтями:

3.1. Культурно-масова робота

- проведення заходів з нагоди загальнодержавних і професійних свят, інших урочистих подій;
- проведення тематичних науково-пізнавальних і дозвіллєвих заходів;
- ушанування робочих династій та ветеранів праці;
- придбання квитків на концерти, вистави, в музеї та на інші культурно-мистецькі та дозвіллєві заходи;
- оренда приміщень палаців культури, клубів, театрів, кіноконцертних залів, танцювальних майданчиків тощо для організації масових культурно-мистецьких заходів для працівників, членів їхніх сімей, ветеранів праці;
- придбання, прокат, а також поточний ремонт інвентарю, устаткування, обладнання культурно-мистецького призначення, музичних інструментів, магнітофонів, телевізорів, радіоприймачів, кіно-, відео- та фотоапаратури, наочних посібників, сценічних костюмів, реквізиту для гуртків аматорської художньої самодіяльності, матеріалів та інструментарію для технічних гуртків;
- організація роботи клубних формувань (гуртків, колективів аматорської творчості тощо);
- проведення конкурсів, оглядів художньої самодіяльності з різних жанрів мистецтва, виставок народної творчості тощо;
- придбання нагородної атрибутики для відзначення переможців творчих змагань;
- оплата послуг артистів із професійних театральних колективів, концертних організацій, а також організація роботи самодіяльних колективів, у т.ч. із залученням фахівців для надання їм практичної допомоги;

- організація новорічно-різдвяних свят - оформлення залів, придбання святкових подарунків, сувенірної продукції, поштових карток для новорічно-різдвяних поздоровлень працівникам, членам їхніх сімей, ветеранам;
- придбання квитків на новорічно-різдвяні заходи, в т.ч. і тих, які проводяться в інших регіонах України, з проплатою квитків на проїзд;
- придбання квіткової продукції (квітів, вінків, гірлянд) для відзначення ювілейних дат, покладання до пам'ятників, меморіалів, обелісків;
- придбання путівок (або їх часткова оплата) на туристичні подорожі, що організовуються туристично-екскурсійними установами;
- утримання об'єктів культурного призначення, що перебувають на балансі первинної профспілкової організації, та оплата праці їх працівників;
- відшкодування витрат, пов'язаних із відрядженням артистів-аматорів до місць проведення фестивалів, оглядів, конкурсів, концертів у межах норм, передбачених чинним законодавством.

3.2. Фізкультурна робота

- проведення заходів фізкультурно-оздоровчого та масово-спортивного спрямування (спартакіади, чемпіонати, турніри, змагання з окремих видів спорту тощо) для працівників та членів їхніх сімей;
- придбання спортивної форми, інвентарю, устаткування, обладнання, прокат і ремонт спортивного інвентарю та обладнання;
- оренда спортивних споруд (стадіонів, плавальних басейнів, легкоатлетичних, кінноспортивних манежів, тирів для кульової стрільби, футбольних полів, спортивних залів, майданчиків для фізкультурно-оздоровчих занять тощо);
- проведення навчально-тренувальних зборів на етапі підготовки до спортивно-масових змагань;
- харчування учасників і транспортні послуги під час проведення масових фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів;
- придбання нагородної атрибутики (кубків, медалей, дипломів, грамот, цінних заохочувальних призів) для відзначення переможців змагань;
- утримання об'єктів фізкультурно-спортивного призначення, що перебувають на балансі первинної профспілкової організації, оплата праці їх працівників;
- відшкодування витрат, пов'язаних із відрядженням спортсменів-аматорів до місць проведення змагань у межах норм, передбачених чинним законодавством.

3.3. Оздоровча робота

3.3.1. Оздоровлення дітей у заміському дитячому оздоровчому закладі

- організація тематичних заходів, ранків, свят;
- організація лекцій, концертів силами професійних музичних і театральних колективів;
- проведення тематичних екскурсій (1-2 для кожної зміни), колективних відвідувань музеїв, виставок, замовлення на ці потреби автотранспорту;
- прокат кіно-, відеофільмів для колективного перегляду дітьми;
- придбання звукотехнічної та освітлювальної апаратури, музичних інструментів, костюмів для загальнотабірних масових заходів;

- придбання матеріалів для фото-, кіно- та відеозйомок масових та інших заходів;
- придбання іграшок, розвиваючих настільних ігор, інвентарю для ігротеки;
- придбання платівок, магнітофонних касет, лазерних дисків із записами музичних творів;
- придбання обладнання, інструментів і матеріалів для роботи технічних і художніх гуртків;
- організація та проведення масових заходів фізкультурно-оздоровчої спрямованості, рухливих ігор для дітей;
- придбання канцприладдя для випуску загальнотабірної та загонових стінних газет, плакатів, реклами масових заходів;
- придбання бланків грамот, дипломів, призів, сувенірів, продуктів харчування (цукерок, тістечок, шоколаду, фруктів тощо) для відзначення (нагородження) переможців і лауреатів конкурсів, оглядів, фестивалів, спортивних змагань;
- придбання фізкультурно-спортивного інвентарю та спортивної екіпіровки для проведення командних змагань з ігрових і легкоатлетичних видів спорту;
- придбання книжкової продукції для табірної бібліотеки, дитячих газет і журналів;
- придбання путівок до дитячих оздоровчих закладів, надання їх працівникам з повною або частковою оплатою відповідно до діючого на підприємстві Положення чи умов колективного договору;
- утримання дитячих оздоровчих закладів, які перебувають на балансі первинної профспілкової організації, оплата праці їх працівників.

3.3.2. Оздоровлення трудящих і членів їхніх сімей у пансіонатах, санаторіях-профілакторіях. будинках та на базах відпочинку

- організація лекцій, концертів, тематичних заходів, конкурсів, танцювальних вечорів;
- проведення тематичних екскурсій, колективних відвідувань музеїв, виставок, замовлення для цих потреб автотранспорту;
- придбання звукотехнічної та освітлювальної апаратури, сценічного обладнання, реквізиту, костюмів, музичних інструментів;
- придбання платівок, магнітофонних касет, лазерних дисків із записами музичних творів;
- організація масових заходів фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової спрямованості (спартакіади, турніри, чемпіонати з різних видів спорту);
- придбання фізкультурно-спортивного інвентарю та екіпіровки для проведення масових змагань;
- придбання грамот, дипломів, призів і сувенірів для відзначення переможців конкурсів, оглядів, фестивалів, спортивних змагань;
- придбання канцприладдя для випуску стінних газет і письмових оголошень;
- придбання путівок і квитків на проїзд до санаторно-курортних та оздоровчих закладів, баз відпочинку і надання їх працівникам та членам

їхніх сімей з повною або частковою оплатою відповідно до діючого на підприємстві Положення чи умов колективного договору;

- утримання оздоровчих закладів, у тому числі баз відпочинку, що перебувають на балансі первинної профспілкової організації, оплата праці їх працівників.

4. Облік доходів і витрат на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу

4.1. Облік доходів і витрат на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу здійснюється первинною профспілковою організацією відповідно до Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку в первинних профспілкових організаціях, затвердженій постановою Президії Ради ФПУ від 28.09.2000 N П-29-3 "Про особливості методики впровадження бухгалтерського обліку в профспілкових організаціях", із подальшими змінами і доповненнями.

4.2. Облік та узагальнення інформації про наявність і рух коштів, отриманих для здійснення культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи відповідно до кошторису (бюджету) первинної профспілкової організації, ведеться на рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження".

За кредитом рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" відображаються кошти цільового призначення, отримані як джерело фінансування заходів відповідно до статутної діяльності первинної профспілкової організації, в тому числі з культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи, за дебетом - використані суми за певними напрямками.

Аналітичний облік коштів цільового фінансування та цільових надходжень і витрат проводиться за їх призначенням і джерелами надходжень.

4.3. Примірна схема бухгалтерських проводок:

№	Перелік бухгалтерських операцій	Дебет	Кредит
1	Зараховані кошти на поточний рахунок на цільові програми	Субрахунок 311 "Поточні рахунки в національній валюті"	Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
2	Внесено в касу як благодійний внесок	Субрахунок 301 "Каса в національній валюті"	Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
3	Списані послуги, відрядження, матеріали на витрати	Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"	Субрахунки: 377 "Розрахунки з іншими дебіторами"; 372 "Розрахунки з підзвітними особами"; 209 "Інші матеріали"

4.4. Бухгалтерські операції підтверджуються первинними документами, які складаються з дотриманням вимог Положення про документальне забезпечення

записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року N 88 ([z0168-95](#)).

5. Порядок оподаткування профспілкових виплат

5.1. Виплати профспілкових організацій фізичним особам можуть мати як персоніфікований, так і неперсоніфікований характер.

5.2. Неперсоніфікованими є витрати на організацію колективних заходів - святкового вечора, спортивних змагань, фуршетів, екскурсій, спектаклів, концертів тощо. Слід звернути увагу, що в цьому разі йдеться про здійснення витрат на проведення заходів, які не персоніфікуються стосовно конкретних учасників таких заходів. Через відсутність об'єкта оподаткування - доходу зникають підстави для оподаткування їх з доходів фізичних осіб.

Кошти, витрачені на організацію і проведення даних заходів, оформлюються на проведення культурно-масової, фізкультурної, оздоровчої роботи згідно з кошторисом.

5.3. Персоніфікованими є виплати у вигляді грошових виплат на оздоровлення членів профспілки, з нагоди професійних свят чи днів народження, придбання подарунків, путівок, надання благодійної допомоги на лікування тощо.

Порядок оподаткування таких виплат встановлено Законом України "Про податок з доходів фізичних осіб" ([889-15](#)), зокрема:

5.3.1. Оподаткування вартості путівок

Згідно з пп. 4.3.24 Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" ([889-15](#)) до складу загального місячного або річного оподатковуваного доходу не включається вартість путівок на відпочинок, оздоровлення чи лікування на території України платника податку чи його дітей віком до 18 років, які надаються йому безоплатно або зі знижкою (у розмірі такої знижки) профспілкою, до якої зараховуються профспілкові внески такого платника податку - члена профспілки, створеної на підставі законодавства України, або за рахунок коштів відповідного фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У разі надання профспілкою сімейної путівки (однієї на сім'ю) своєму члену її вартість не оподатковується. При наданні окремих путівок подружжю оподаткуванню підлягає сума знижки, вартості путівки, яка надана члену подружжя - не члену цієї профспілки.

Слід звернути увагу на те, що зазначений Закон ([889-15](#)) не встановлює окремого порядку формування профспілковими організаціями коштів на придбання путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України з метою надання їх платникам податку на пільгових умовах.

5.3.2. Оподаткування благодійної допомоги на лікування

Відповідно до пп. 9.7.4 п. 9.7 ст. 9 Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" ([889-15](#)) профспілкові організації можуть надавати благодійну допомогу, що не оподатковується, незалежно від її розміру, на цілі, визначені Законом ([889-15](#)), зокрема закладам охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг на лікування громадян та членів їхніх сімей першого ступеня споріднення.

6. Контроль за надходженням і витрачанням коштів на культурно-масову, фізкультурну, оздоровчу роботу

6.1. Контроль за надходженням і витрачанням коштів на потреби культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи здійснюють контрольно-ревізійні органи, обрані відповідно до статутів (положень) профспілкових організацій та їх об'єднань.

6.2. Виборний орган первинної профспілкової організації, керуючись статтею 20 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" ([1045-14](#)), зобов'язаний здійснювати контроль за своєчасними і в повному обсязі відрахуваннями з боку роботодавця коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу в терміни і в розмірах, передбачених колективним договором та угодами.

6.3. Наприкінці кожного звітного року первинний профспілковий комітет спільно з представником роботодавця проводить звірку надходження коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, що передбачені колективним договором (угодою) на поточний рік. За підсумками перевірки укладається акт звіряння розрахунків. У разі недоотримання коштів на зазначені цілі вказана сума враховується у наступному році.

Зразок

**АКТ
звіряння розрахунків**

між _____
та _____

за результатами звіряння рахунків встановлено:

№	Номер платіжного доручення	Сума за даними дебітора (грн)	Сума за даними кредитора (грн)	Розходження суми (грн)
1	131775 від 01.04.2024	51,45	51,45	-

ДЕБІТОР

Голова первинної
профспілкової
організації _____

Головний бухгалтер _____

КРЕДИТОР

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

6.4. У разі порушення роботодавцем строків перерахування коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу профкому необхідно направити роботодавцю подання про усунення порушень умов колективного договору та угод, яке має бути розглянуте в тижневий термін. У разі відмови роботодавця усунути ці порушення або недосягнення згоди у зазначений термін профспілки мають право оскаржити неправомірні дії або бездіяльність посадових осіб до місцевого суду.

За порушення чи невиконання зобов'язань щодо колективного договору чинним законодавством передбачено накладання штрафу в розмірі до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також дисциплінарну відповідальність аж до звільнення з посади (відповідно до ст. 18 Закону України "Про колективні договори і угоди") ([3356-12](#)). Виборний орган первинної профспілкової організації має право на підставі статті 45 КЗпП України ([322-08](#)) прийняти рішення про вимогу звільнення керівника, який порушив законодавство про колективний договір.

Підготували завідувач відділу соціально-економічного відділу працівників Валентина ПОДГОРЕЦЬ, 0676544235, юрисконсульт Роксолана МОСКОВЧУК, 067-654-42-38.